

แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองประวัติศาสตร์ลพบุรี

นายวิศรุต เนาวสุวรรณ

ศูนย์วิทยพัทยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5384-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GUIDELINES FOR LANDSCAPE IMPROVEMENT
FOR HISTORIC CITY OF LOPBURI

Mr. Wisarut Nowvasuwan

ศูนย์วิทยพัทยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Landscape Architecture in Landscape Architecture

Department of Landscape Architecture

Faculty of Architecture

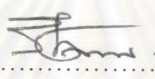
Chulalongkorn University

Academic Year 2003

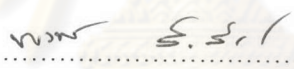
ISBN 974-17-5384-5

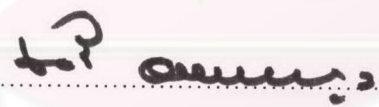
หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองประวัติศาสตร์ลพบุรี
โดย นายวิศรุต เนาวสุวรรณ
สาขาวิชา ภูมิสถาปัตยกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์จามรี อาระยานิมิตสกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม นายรณฤทธิ์ ธนโกเศศ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ สัจกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.พงศศักดิ์ วัฒนสินธุ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จามรี อาระยานิมิตสกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(นายรณฤทธิ์ ธนโกเศศ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิโรจน์ อนามบุตร)

นายวิศรุต เนาวสุวรรณ : แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองประวัติศาสตร์ลพบุรี. (GUIDELINES FOR LANDSCAPE IMPROVEMENT FOR HISTORIC CITY OF LOPBURI) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จามรี อาระยานิมิตสกุล, อ. ที่ปรึกษาร่วม : นายรณฤทธิ์ ธนโกเศศ, 233 หน้า. ISBN 974-17-5384-5.

เมืองลพบุรีเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานหลายยุคสมัยอีกทั้งเป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่เป็นที่ตั้งของโบราณสถานสำคัญ ทั้งยังเป็นเมืองที่มีวิถีชีวิตชุมชน วัฒนธรรมและประเพณีของชาวเมืองลพบุรีอยู่อย่างชัดเจน ปัจจุบันเมืองประวัติศาสตร์ลพบุรีได้เจริญเติบโตเป็นเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจของภูมิภาคการเจริญเติบโตนี้เองกลับสร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นกับลักษณะภูมิทัศน์เมืองและภูมิทัศน์โบราณสถาน

การศึกษานี้เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองประวัติศาสตร์ลพบุรีเพื่อให้นำไปปรับใช้กับเมืองประวัติศาสตร์อื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันภายใต้แนวความคิดในการอนุรักษ์โบราณสถานควบคู่ไปกับการพิจารณาชุมชนที่อาศัยอยู่ดั้งเดิม รวมทั้งเป็นการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภูมิทัศน์เมืองประวัติศาสตร์ แนวคิดการใช้ประโยชน์จากพื้นที่โบราณสถานเพื่อกิจกรรมเมือง กิจกรรมพักผ่อนของคนในชุมชน แนวคิดการจัดระบบพื้นที่เปิดโล่งของเมือง (Open Space System) แนวคิดการอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนปัจจุบันและพื้นที่โบราณสถาน และแนวคิดการจัดการภูมิทัศน์เมืองเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้น

จากการศึกษาพบว่าเมืองประวัติศาสตร์ลพบุรี เป็นเมืองที่มีการตั้งถิ่นฐานของชุมชนแทรกตัวอยู่ตามส่วนต่างๆ ของเมืองโดยมีอาคารโบราณสถานเป็นจุดศูนย์กลางของชุมชน การศึกษานี้ได้เสนอแนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองในรูปแบบเมืองแห่งความสมดุลระหว่างความเป็นเมืองประวัติศาสตร์และเมืองปัจจุบัน (Balancing City) โดยเสนอแนวคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์เป็นสองแนวทาง ในแนวทางแรกเป็นแนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์ตามแนวคิดการอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนดั้งเดิมและพื้นที่ประวัติศาสตร์ของเมือง การอนุรักษ์พื้นที่โบราณสถานส่งผลกระทบทต่อชุมชนให้น้อยที่สุดโดยแนวทางแรกนี้ เป็นแนวทางปรับปรุงที่สามารถทำได้ในระยะแรก และแนวทางที่สองเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่ประวัติศาสตร์เป็นเขตสงวนรักษา ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบพื้นที่ประวัติศาสตร์ และย้ายชุมชนที่ตั้งรกรากโบราณสถานออกไปเพื่อปรับปรุงเป็นพื้นที่เปิดโล่งของเมืองซึ่งเป็นแนวคิดในระยะยาวหรือระยะที่สองต่อจากแนวคิดแรก

ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม
สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม
ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4574191025: MAJOR LANDSCAPE ARCHITECTURE

KEY WORD: LANDSCAPE/ LANDSCAPE IMPROVEMENT/ HISTORIC CITY/ LOPBURI

Mr. WISARUT NOWWASUWAN: GUIDELINES FOR LANDSCAPE IMPROVEMENT FOR HISTORIC CITY OF LOPBURI. THESIS ADVISOR: ASSO.PROF.CHAMREE ARAYANIMITSKUL. THESIS COADVISOR: Mr. RONARIT DHANAKOSES, [233] pp. ISBN: 974-17-5384-5.

The remains of ancient constructions, archaeological sites as well as its unique arts, culture and community's way of life evidently seen in historical city of Lopburi. Lopburi has possessed a prolonged history but nowadays the Historic city of Lopburi has become the important city for the central region's economy, which somewhat destroys the perspectives of its city's landscape and ancient sites.

This thesis is to study for guidelines for landscape improvement for Historic City of Lopburi in order to be adapted with other historic cities, which contain the similar characteristic, and based on the concept of parallelism between the ancient sites protection and the community dwellers existence. Furthermore the theory of historic city's landscape improvement, the utilization in historic site for community's activities, recreations and history study, the study of open space system as well as the co-existence between current local community and the historic sites. Also the landscape management to serve for prospective tourism industry have been experimented.

Historic City of Lopburi is the city where inhabitants build their houses expansively and the ancient sites are the center of their community. This thesis is to propose the guidelines of city's landscape improvement in the concept of Balancing City, which will reverse the current areas into open space and adjust its perspective and landscape to serve for tourism. There are two alternatives for landscape improvement: the first concept is balancing the current local community and the existing historic sites, conserving these ancient legacy with least impact to the community this alternative can be implemented in the first phase, The second concept is the idea of conservation area zoning, controlling the land utilization around the ancient site and nearby areas and converting the trespassing local community into the city's open space. The second alternative also can be considered as a second phase or in a long-term project

Department of Landscape Architecture
Field of study Landscape Architecture
Academic year 2003

Student's signature.....
Advisor's signature.....
Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ต้องขอขอบพระคุณบุคคลต่างๆดังต่อไปนี้

ผศ.จามรี อาระยานิมิตสกุล อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาช่วยให้คำแนะนำเป็นอย่างดี คณาจารย์ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรมทุกท่านที่กรุณาช่วยเหลือและผลักดันให้วิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผศ.ดร.พรพรรณ พุตระกูล, อ.ดร.อังศนา บุญโยภาส และ อ.ดร.พงศ์ศักดิ์ วัฒนสินธุ์ และ ผศ.ดร.รุจิโรจน์ อนามบุตร

อ.รณฤทธิ์ ธนโกเศศ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาสละเวลาให้ข้อแนะนำระหว่างจัดทำวิทยานิพนธ์

เจ้าหน้าที่หน่วยราชการต่างๆดังต่อไปนี้

- กองอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม สำนักงานนโยบายและแผนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดลพบุรี ที่ได้อนุเคราะห์ข้อมูล GIS.
- สำนักงานจังหวัดลพบุรี และเทศบาลเมืองลพบุรี

คุณดำรงศักดิ์ สังข์ทองที่ช่วยอนุเคราะห์ที่พักและให้ข้อมูลขณะออกสำรวจภาคสนามที่จังหวัดลพบุรี

เพื่อนๆ นิสิตปริญญาโทสาขาภูมิสถาปัตยกรรม รุ่นที่3 ทุกคนที่คอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำกันมาตลอด

ทุนทรัพย์บางส่วนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณทุกท่านที่มีได้เอ่ยนาม ณ ที่นี้ ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูป.....	ฎ-ฐ
สารบัญผัง.....	ฑ-ณ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา.....	4
1.5 ระเบียบวิธีวิจัย.....	4
1.6 ข้อตกลงในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ภูมิทัศน์ทางประวัติศาสตร์ และภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม.....	8
2.1.1 ความหมายภูมิทัศน์ประวัติศาสตร์(Historic Landscapes)	8
และภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม (Cultural landscape)	
2.1.2 โบราณสถาน.....	8
2.2 เมืองประวัติศาสตร์(Historic Town).....	13
2.2.1 ความหมายและประเภทของเมืองประวัติศาสตร์.....	13
2.2.2 คุณค่า (Value) และการประเมินคุณค่าภูมิทัศน์เมืองประวัติศาสตร์..	14
2.2.3 แนวทางการจัดการเมืองประวัติศาสตร์.....	20
2.3 แนวคิดในการอนุรักษ์ภูมิทัศน์และการอนุรักษ์เมืองประวัติศาสตร์.....	25
2.3.1 ความหมายของการอนุรักษ์.....	25
2.3.2 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม.....	28
2.3.3 แนวคิดการฟื้นฟูเมือง(Urban Renewal).....	35

	หน้า
2.4 แนวคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองเก่า.....	35
2.4.1 ลักษณะเฉพาะและ เอกลักษณ์ของเมือง.....	35
2.4.2 แนวคิดเรื่องจิตวิญญาณของเมือง(Spirit of the City).....	37
2.4.3 แนวคิดเรื่อง Place.....	38
2.5 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.....	40
2.5.1 การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.....	41
2.5.2 การพัฒนาโบราณสถานเพื่อการท่องเที่ยว.....	44
2.6 สรุป.....	48
บทที่ 3 ลักษณะทางกายภาพเมืองประวัติศาสตร์ลพบุรี	
3.1 ข้อมูลทางด้านกายภาพ	49
3.1.1 ที่ตั้ง และเส้นทางสัญจร.....	49
3.1.2 สภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศ	50
3.1.3 ลักษณะทางธรณีวิทยา	52
3.1.4 ระบบอุทกวิทยาเมืองลพบุรี.....	53
3.2 ข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม.....	55
3.2.1 สัญลักษณ์ประจำจังหวัด.....	55
3.2.2 ชุมชนในพื้นที่.....	57
3.3 ข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์.....	59
3.3.1 พัฒนาการทางด้านประวัติศาสตร์เมืองลพบุรี.....	59
3.3.2 รูปแบบศิลปสถาปัตยกรรมเมืองลพบุรี.....	64
3.3.3 ลักษณะสถาปัตยกรรมแบบละโว้.....	72
3.4 การท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ลพบุรี.....	74
3.4.1 สถานที่ท่องเที่ยวในเขตเมืองประวัติศาสตร์ลพบุรี.....	74
3.4.2 งานเทศกาลประเพณี.....	76
3.4.3 สถิติที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว.....	77
3.5 กฎหมายและแผนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ.....	81
3.5.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ.....	81
3.5.2 แผนและนโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการ.....	82

3.6 ภูมิทัศน์เมืองลพบุรี.....	88
3.6.1 การวางผังเมือง.....	88
3.6.2 พื้นที่กิจกรรมเมือง พื้นที่เปิดโล่งและพื้นที่นันทนาการของเมือง.....	93
3.6.3 จินตภาพเมืองลพบุรี.....	96
บทที่ 4 กรณีศึกษา	
4.1 เกาะกรุงรัตนโกสินทร์.....	105
4.2 อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา.....	113
4.3 มหานครปารีส ประเทศฝรั่งเศส	121
4.4 สรุป	131
บทที่ 5 แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองประวัติศาสตร์ลพบุรี	
5.1 แนวคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองประวัติศาสตร์ลพบุรี.....	135
5.1.1 แนวความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์ในลักษณะภาพรวม.....	135
5.1.2 แนวความคิดในการอนุรักษ์และจัดการภูมิทัศน์โบราณสถาน.....	136
5.1.3 แนวคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองด้านกายภาพ.....	138
5.1.4 แนวคิดในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อรองรับกิจกรรมท่องเที่ยว.....	143
5.2 การปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองประวัติศาสตร์ลพบุรี.....	146
5.2.1 แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองประวัติศาสตร์ลพบุรี.....	146
5.2.2 สรุปปัญหาทางด้านกายภาพที่เกิดขึ้น.....	149
5.3 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่เฉพาะ.....	159
5.3.1 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตพื้นที่เมืองประวัติศาสตร์ชั้นที่ 1.....	160
5.3.2 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตพื้นที่เมืองประวัติศาสตร์ชั้นที่ 2.....	212
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา	
6.1 สรุปข้อเสนอแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองประวัติศาสตร์ลพบุรี.....	225
6.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษา	227
6.3 การศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องที่เกี่ยวข้อง.....	228
6.4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....	229
รายการอ้างอิง.....	230
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	233

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 ปริมาณน้ำฝน วันที่ฝนตกและความชื้นสัมพัทธ์รายปีของบางจังหวัด พ.ศ. 2541 – 2542.....	51
ตารางที่ 3.2 อุณหภูมิรายปีบางจังหวัดในภาคกลางและภาคตะวันตก พ.ศ. 2538 – 2542....	51
ตารางที่ 3.3 แสดงข้อมูล จำนวนประชากร พื้นที่ ความหนาแน่นและระยะห่าง.....	56
ตารางที่ 3.4 แสดง ประเภทและลักษณะโบราณสถานที่ขึ้นและยังไม่ขึ้นทะเบียน.....	68
ตารางที่ 3.5 แสดงการวิเคราะห์ และจัดลำดับความสำคัญของโบราณสถานในแต่ละแห่ง ในเขตเมืองเก่าจ. ลพบุรี.....	70
ตารางที่ 3.6 การจัดลำดับความสำคัญตามคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรม.....	71
ตารางที่ 3.7 การจัดลำดับความสำคัญตามคุณค่าทางประวัติศาสตร์.....	72
ตารางที่ 3.8 แสดงแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่างๆในจังหวัดลพบุรี.....	75
ตารางที่ 3.9 แสดงงานเทศกาลประจำปี.....	76

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูป

	หน้า
รูปที่ 2.1 ขอบเขตการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม.....	29
รูปที่ 2.2-2.3 แนวความคิดในการพัฒนาเชิงอนุรักษ์และแนวทางการควบคุมการก่อสร้างอาคาร..	30
รูปที่ 2.4-2.5 แนวทางการควบคุมการใช้ที่ดิน และการใช้ต้นไม้บริเวณโบราณสถาน.....	31
รูปที่ 2.6-2.7 แนวคิดการออกแบบวัสดุพืชพรรณเพื่อส่งเสริมโบราณสถาน	33
รูปที่ 2.8-2.9 การเลือกตำแหน่งวางป้ายแสดงข้อมูลโบราณสถาน	33
รูปที่ 2.10-2.12 การเลือกตำแหน่งที่ตั้งวางป้ายข้อมูลและแนวคิดการเลือกใช้วัสดุพืชพรรณ	34
รูปที่ 2.13 แนวคิดการแบ่งเขตพื้นที่โบราณสถาน	45
รูปที่ 2.14 การวางเส้นทางท่องเที่ยวผ่าน โบราณสถาน	46
รูปที่ 2.15 แนวความคิดของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเฉพาะจุดที่เห็น โบราณสถาน.....	46
รูปที่ 2.16 แสดงแนวความคิดของการพัฒนาจุดโบราณสถานหลัก.....	47
รูปที่ 3.1-3.2 หมู่บ้านดินสอพอง และซากเจดีย์วัดไก่อภายในหมู่บ้าน	57
รูปที่ 3.3 พระอุโบสถวัดกวิศราราม รูปแบบศิลปะมอญ	58
รูปที่ 3.4 เทวสถานปรางค์แขก ศิลปะสมัยทวารวดี	64
รูปที่ 3.5-3.6 พระปรางค์สามยอด และศาลพระกาฬ	65
รูปที่ 3.7-3.8 วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ และวัดนคร โกษา.....	66
รูปที่ 3.9-3.10 พระนารายณ์ราชนิเวศน์.....	66
รูปที่ 3.11-3.12 พระที่นั่งไกรสรสีหราชและบ้านวิชาเยนทร์	66
รูปที่ 3.13 พระที่นั่งดุสิตสวรรค์ธัญญมหาปราสาท	67
รูปที่ 3.14-3.15 โรงภาพยนตร์ทานบก และอาคารเอราวัณ	67
รูปที่ 3.16-3.19 สถาปัตยกรรมแบบละโว้.....	73-74
รูปที่ 3.22 - 3.25 งานประเพณีและเทศกาลเมืองลพบุรี	79-77
รูปที่ 3.26 ภาพถ่ายทางอากาศเมืองลพบุรี ปี 2544.....	89
รูปที่ 3.27-3.31 แผนที่โบราณเมืองลพบุรี	90-92
รูปที่ 3.32-3.34 แสดงวงเวียนทั้งสาม ตามลักษณะการวางผังเมืองลพบุรีใหม่	92

สารบัญรูป(ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 3.53- 3.56 จินตภาพเมืองลพบุรี : Node	98-99
รูปที่ 3.57-3.60 จินตภาพเมืองลพบุรี : Edge	100
รูปที่ 3.61-3.64 จินตภาพเมืองลพบุรี : District	101
รูปที่ 3.65-3.72 จินตภาพเมืองลพบุรี : Landmark.....	102-103
รูปที่ 4.1,4.2 พระบรมมหาราชวัง.....	105
รูปที่ 4.3-4.14 กลุ่มโครงการตามแผนอนุรักษ์เกาะกรุงรัตนโกสินทร์	108-109
รูปที่ 4.15-4.17 โครงการลานคนเมืองและชุมชนภายในป้อมพระกาฬ.....	110
รูปที่ 4.18 พระบรมมหาราชวัง	111
รูปที่ 4.19-4.20 สวนสาธารณะป้อมพระสุเมรุ และอาคารเก้าย่านคลองหลอด.....	111
รูปที่ 4.20-4.22 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนและแก้ปัญหาจราจร.....	112
รูปที่ 4.23-4.36 ภูมิทัศน์เกาะเมืองอยุธยา.....	113-116
รูปที่ 4.37-4.46 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถาน	117-118
รูปที่ 4.47-4.54 การท่องเที่ยวโบราณสถาน.....	120
รูปที่ 4.55 พื้นที่ทางเท้าขนาดใหญ่ของถนน Champs Elys'ees.....	121
รูปที่ 4.56-4.57 แนวแกนเมืองนครปารีส.....	122
รูปที่ 4.58-4.60 ถนน Champs Elys'ees.....	122
รูปที่ 4.61 สวนสาธารณะแห่งศตวรรษที่ 21 Parc de la villet	123
รูปที่ 4.62-4.64 Ile de la Cite'	123
รูปที่ 4.65-4.68 กำแพงเมืองในสมัย Ph. Augusteและแนวกำแพงเมืองพระเจ้า Charles ที่ 5... ..	124-125
รูปที่ 4.69 แผนที่แสดงแนวเขต กำแพงเมืองในสมัย Fermier g'ene'raux.....	125
รูปที่ 4.70 แผนที่โบราณแสดงแนวเขตกำแพงแห่ง Thiers.....	126
รูปที่ 4.71-4.72 สภาพภูมิทัศน์มหานครปารีส.....	126
รูปที่ 4.73-4.75 การพัฒนาพื้นที่ริมแม่น้ำSeine	128
รูปที่ 4.76-4.77 เมืองใหม่ปารีส	128
รูปที่ 4.78-4.81 พื้นที่เปิดโล่งของเมือง	129
รูปที่ 4.82-4.83การพัฒนาภูมิทัศน์พื้นที่ประวัติศาสตร์ของเมือง.....	130

สารบัญรูป(ต่อ)

หน้า

รูปที่ 4.85 แนวกำแพงเมือง Ph. Auguste ซึ่งมีการก่อสร้างอาคารทับ	130
รูปที่ 5.1 แนวความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองประวัติศาสตร์ลพบุรีแบบ Balancing City....	135
รูปที่ 5.2 การกำหนดระยะถอยร่นจากเขตโบราณสถาน.....	136
รูปที่ 5.3 ป้ายบอกชื่อถนนที่มีสัญลักษณ์ของเมืองลพบุรี.....	142
รูปที่ 5.4-5.7 การท่องเที่ยวโบราณสถานในเวลากลางคืน.....	145
รูปที่ 5.8 ป้ายแสดงข้อมูลโบราณสถานภายในพระนารายณ์ราชนิเวศน์	146
รูปที่ 5.9-5.18 ปัญหาทางด้านคุณภาพทางสายตา	149-150
รูปที่ 5.19-5.33 ปัญหาที่เกิดขึ้นกับโบราณสถาน	151-154
รูปที่ 5.34-5.42 ปัญหาภูมิทัศน์เมือง	154-156
รูปที่ 5.43 ปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยว.....	157
รูปที่ 5.44-5.49 ปัญหาการขาดแคลนพื้นที่เปิดโล่งของเมือง(Open Space).....	158
รูปที่ 5.50-5.61 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่ริมแม่น้ำลพบุรี	160-173
รูปที่ 5.62-5.69 จัดสร้างสวนสาธารณะแบบเส้นบนพื้นที่ทางรถไฟเดิม.....	176-179
รูปที่ 5.70-5.71โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดสร้างสวนสาธารณะธรรมโนห์รา.....	183
รูปที่ 5.72-5.77โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ตลาดเทศบาลเก่า(ตลาดล่าง).....	188-190
รูปที่ 5.78-5.86โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนพระยากำจัด.....	195-197
รูปที่ 5.87-5.92โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์วัดปิ่น บ้านวิชาเยนทร์	202-203
รูปที่ 5.93-5.94โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนประตูชัยและแนวกำแพงเมืองทศใต้	206
รูปที่ 5.95 -5.101โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนท่าขยาย ฯและคลองคูเมือง.....	210-211
รูปที่ 5.102-5.105โครงการฟื้นฟูและปรับปรุงภูมิทัศน์คลองคูเมืองเดิมชั้นที่ 1 และที่ 2.....	215
รูปที่ 5.106 โครงการพัฒนาภูมิทัศน์พื้นที่ริมคลองชลประทานคลองชลประทาน.....	217
รูปที่ 5.107-5.112 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนพระนารายณ์มหาราชฯ	220-221

สารบัญผัง(ต่อ)

	หน้าที
ผังที 5.10 ผังแนวคืดการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่ริมแม่น้ำลพบุรี ในสวนที 2.....	171
ผังที 5.11 ผังแนวคืดการปรับปรุงภูมิทัศน์ พื้นที่ริมแม่น้ำลพบุรี สวนที 3.....	172
ผังที 5.12 แสดงกรอบความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์โครงการที 2.....	175
ผังที 5.13 โครงการจัดสร้างสวนสาธารณะแบบเส้นบนพื้นที่ทางรถไฟเดิม.....	176
ผังที 5.14 ผังแสดงแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณสถานีรถไฟเมืองลพบุรี.....	177
ผังที 5.15 แสดงกรอบแนวคืดในการปรับปรุงภูมิทัศน์โครงการที3 ตามแนวความคิดที 2.....	181
ผังที 5.16 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดสร้างสวนสาธารณะสระมโนหร้า.....	182
ผังที 5.17 แนวทางการพัฒนาพื้นที่สระมโนหร้าให้เป็นสวนสาธารณะใหม่ขงเมือง.....	183
ผังที 5.18 แสดงกรอบความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์โครงการที4 ตามแนวความคิดที 1.....	185
ผังที 5.19 แสดงกรอบแนวคืดในการปรับปรุงภูมิทัศน์โครงการตามแนวความคิดที 2.....	186
ผังที 5.20 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ ตลาดเทศบาลเก่า.....	187
ผังที 5.21 ผังแนวคืดการปรับปรุงภูมิทัศน์ตามแนวทางที 1.....	188
ผังที 5.22 ผังแนวคืดการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณตลาดเทศบาลเก่า.....	190
ผังที 5.23 แสดงกรอบความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่โครงการที5 ตามแนวความคิดที 1....	192
ผังที 5.24 แสดงกรอบความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่โครงการที5 ตามแนวความคิดที 2....	193
ผังที 5.25 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ลานอเนกประสงค์สวนราชานุสรณ์ ฯ.....	194
ผังที 5.26 ผังแนวคืดการปรับปรุงถนนพระย้าก้าจัดฯ.....	197
ผังที 5.27 กรอบแนวคืดในการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่โครงการที6ตามแนวความคิดที 1.....	199
ผังที 5.28 กรอบแนวคืดในการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่โครงการที6ตามแนวความคิดที 2.....	200
ผังที 5.29 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดป็นฯ.....	201
ผังที 5.30 การปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบบ้านหลวงรับราชทูต ฯตามแนวความคิดที 2.....	202
ผังที 5.31 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนประตูชัยและแนวก้าแพงเมืองทีศได้.....	205
ผังที 5.32 กรอบความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์โครงการที 9 ตามแนวความคิดที 1.....	208
ผังที 5.33 กรอบความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์โครงการที 9 ตามแนวความคิดที 2	209
ผังที 5.34 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนท่าขยายฯ.....	201
ผังที 5.35 โครงการฟื้นฟูและปรับปรุงภูมิทัศน์คลองคูเมืองเดิมชั้นที 1 และ2	214
ผังที 5.36 กรอบความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์คลองคูเมืองชั้นที 1 และ2 ตามแนวทางที 2.....	215

สารบัญผัง(ต่อ)

	หน้าที
ผังที 5.37 กรอบความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์คลองชลประทาน.....	216
ผังที 5.38 โครงการพัฒนาภูมิทัศน์พื้นที่ริมคลองชลประทานคลองชลประทาน.....	217
ผังที 5.39 กรอบความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนสมเด็จพระนารายณ์ฯ	218
ผังที 5.40 โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนพระนารายณ์มหาราช	219
ผังที 5.41 กรอบความคิดในการปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนนเรศวรฯ.....	223
ผังที 5.42โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ถนนนเรศวร,ปากจั่น ฯ.....	224

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย